

Milijarda

Ni več daleč čas, ko bomo s posojilom za ceste že kar lepo prekoračili dogovorjeno vsoto — 900 milijonov dinarjev, saj zadnji podatki kažejo, vpis posojila pa še traja, da bomo v kratkem dosegli kar milijardo dinarjev posojila za ceste.

Kaj nam pove to dejstvo? Vsi sicer nimamo avtomobila, vendar pa vsi, tako ali drugače potrebujemo, rabimo in uporabljamo ceste, to je moderne prometnice in žile sodobnega življenja. In prav ta zavest, zavest solidarnosti do čim hitrejšega razvoja in posodobitve naših cest je narekovala našim občanom, da so v sorazmerno kratkem času dosegli in presegli razpisano vsoto posojila za naše ceste, ki bodo s tem denarjem nedvomno postale boljše, modernejšie in predvsem varnejše.

Gotovo: nikomir ni povsem lahko odmeriti iz svojega žepa denarja za posojilo in tudi občinski aktivni niso bili vselej v popolnoma lahkem položaju. Vsak ima pač v svojem osebnem predračunu postavke razdeljene in če se odloči drugače, mora biti prepričan, da to dela zato, ker je tako prav in koristno. Vsaka občina ima sama nič koliko problemov in ko se je pojavil razpis novega posojila za ceste, so bile pripombe, češ, zakaj pa tega ni bilo že prej, ali, zakaj bi plačevali za ceste drugod, ko se tudi za ceste na področju naše občine doslej ni nihče znebil? Toda skupna zavest in stvarni račun, da bodo sredstva iz novega posojila dejansko služila vsem, sta vse bolj zmagovala, to pa je dobilo odraz tudi pri vse višjem vpisu posojila za ceste. Ni brez značilnosti in ponosnega občutka to, da je med vsemi občinami v Sloveniji doslej najbolj presegla programirano stopnjo posojila prav občina Kranj, matična občina naše Iskre. In če je na drugi strani na primer občina Velenje, kjer deluje nam pridruženo Gorenje, v začetku vpisovanja zaostajala, morda iz tihega protesta, ker so bili pri srednjoročnem planu razvoja cest v Sloveniji nekoliko prikrasani, je zdaj, po ponovni politični akciji in širokem osveščanju občanov odločno krenila naprej; v spoznanju, da ne gre le za občinske meje, ampak za celotno republiko in v širšem smislu tudi za federacijo kot celoto, so tudi Velenjčani s prekoračitvijo odmerjene vsote posojila izpričali svojo visoko politično zavest. Po drugi strani je vzpodbudno, da so se z visokim vpisom posojila izkazale tudi razne gospodarsko manj razvite občine, kjer pa sta prav politična zavest in kulturno prosvetni žar takoj v začetku stvari pravilno osvetlila. Je morda naključje, da je bila ves čas med vodilnimi občinami v pogledu vpisa posojila, na primer občina Grosuplje, v kateri so letos z izjemnim uspehom organizirali že sedmi kulturni teden v Šentvidu, združen s pevskim taborom 100 zborov iz vse Slovenije in zamejstva? Najbrž ni naključje! Kulturna, gospodarska in politična angažiranost hodijo vstric. Sicer pa velja že splošno pravilo: tam kjer skrbijo za umetnostne galerije, skrbijo tudi za mlekarne; tam kjer pojo, bodo zbrali tudi denar za nove ceste.

(Nadaljevanje na 2. strani)

INDUSTRIJA TELEKOMUNIKACIJ

Premalo zavzetosti

Svet ZK Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehanično kritično obravnaval samoupravno organiziranost v DO — Primerjava z določili zakona o združenem delu — V pretresu tudi samoupravni sporazum o srednjoročnem načrtu razvoja DO — Prisotni ugledni gostje.

Pred kolektivnimi dopusti je imel ožji politični aktiv Iskrine Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehanično pomemben delovni sestanek. V dvorani delavskega samoupravljanja so se 15. julija t.l. sestali svet ZK DO, sekretarji osnovnih organizacij ZK, predsedniki delavskih svetov TOZD, družbenopolitičnih organizacij ter vodstvo DO; sestanka so se udeležili tudi ugledni gostje — član IS skupščine SRS Ivo Klemenčič, sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Ludvik Kežar ter namestnik sekretarja ObK ZKS Kranj Zvone Filipovič.

Pri obravnavi samoupravne organiziranosti v DO glede na smotre novega zakona o združenem delu je uvodno besedo povzel sekretar sveta ZK v DO Janez Kern. Poudaril je, da je osnovni namen omenjenega sestanka znotraj delovne organizacije oceniti pot, prehojeno v smislu samoupravne organiziranosti ter se dogovoriti o nadaljnjih korakih, ki jih bo treba v tej smeri še storiti. Poslovanje DO se mora v bodoče docela prilagoditi zakonom.

Glavni direktor DO Aleksander Mihev je zatem gostom na kratko predstavil razvoj celotne Iskre ter dodal, da je bil po sprejetju nove ustave proces ustanavljanja TOZD v njej dokaj enostaven glede na siceršnjo tehnološko — organizacijsko zaokroženost posameznih obratov. Vendar pa smo se znašli pred vprašanjem, kakšne organizacijske oblike uporabiti sedaj, glede na določila novega zakona o združenem delu. Kako bomo npr. zadovoljili zahtevo zakona po manjših organizacijskih oblikah v tistih TOZD, ki imajo (kot npr. TOZD TEA ali TOZD Števci) preko 1000 zaposlenih in so proizvodno zelo smotrno organizirane? Ena naslednjih dilem je v tem obdobju tudi organizacija interne banke — bodisi na ravni DO, bodisi združenega podjetja. Predvsem pa je pomembna pravilna vzpostavitev dohodkovnih odnosov, saj so izdelki DO praviloma plod dela večjega števila TOZD, npr. telefonija. V bilanci ne sme več prihajati do nesorazmerja med obračunskimi postavkami posameznih TOZD.

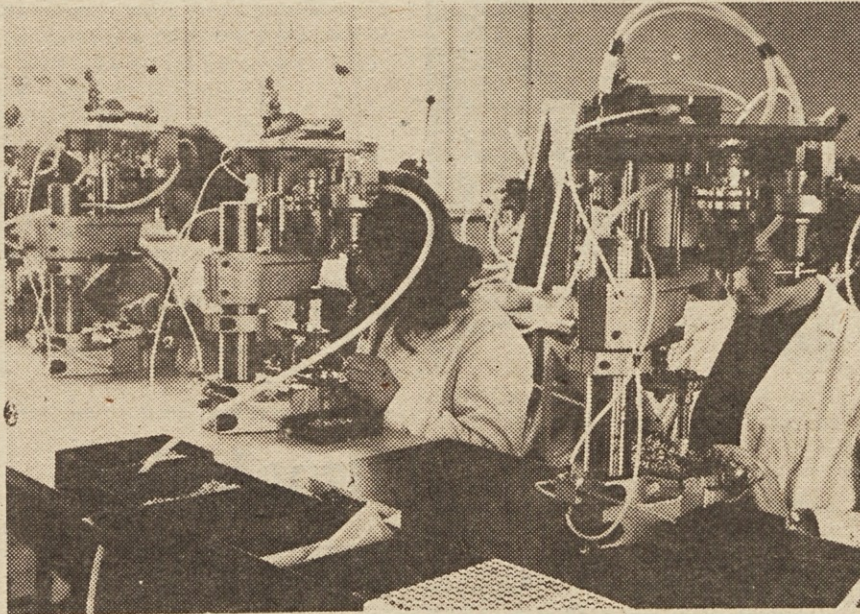
Janez Kern je nato navzočim obrazložil potek priprav in razprave v DO o zakonu o združenem delu, vodja organizacijskega področja Iskra Jaka Vehovec pa je podal ugotovitve analize, pripravljene v ta namen. Pri tem je poudaril, da je DO kljub nagli rasti in razvoju ekonomsko nazadovala. Izredna tehnološko-proizvodna preplete-

nost v DO terja ureditev ekonomskih in dohodkovnih odnosov navznoter in navzven, upoštevati je treba tudi živo, tekoče in minulo delo posameznih TOZD, vloženo v izdelke drugih. Pri tem ima posebno mesto razmerje kooperant-finalist.

Kljub reorganizaciji Iskra Commerce, ki je do sedaj opravljal funkcijo interne banke, pa smo prehodili šele polovico poti. DO še nimajo pregleda nad vsemi svojimi sredstvi. Dodal je še, da smo letos prešli na novo strukturo kalkulacije, ki jo sedaj uvajamo v prakso. Za povezovanje TOZD v DO pa morajo obstajati jasni skupni interesi, ne zgolj skupen proizvodni program. Ni še mogoče določiti, ali naj se sedanja DO razvoja v smislu širjenja števila TOZD, ali pa naj se razdeli v več DO. Skupne službe ZP naj se usmerijo v koordinacijo dela in perspektivo, operativne funkcije pa naj prevzamejo DO in TOZD. So še druge nejasnosti — kako ovrednotiti delo in smotrnost obstoja določenih oddelkov skupnih služb, možnost organiziranja nekaterih izmed njih kot TOZD in ustanavljanje novih oddelkov (npr. informacijskega) ipd.

V nadaljevanju delovnega sestanka sta direktorja TOZD ATC Marjan Kristan in TOZD TEA osvetlila zapletenost dohodkovnih povezav v telefoniji, pri čemer je zlasti težko ovrednotiti in pravilno porazdeliti stroške za raziskovalno-razvojno dejavnost.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Iz IEZE — TOZD Upori in potencimetri — iz proizvodnje potencimetrov.

Iz Industrije telekomunikacij — TOZD ERO: Nada Kolar dela na tekočem traku za montiranje vrtnih strojev VS 110A4 — končna sestava strojev.

Plodno sodelovanje TOZD Upori v Šentjemeju z IEVT

Na IEVT gojimo vrsto tehnologij s področja elektronskih sestavnih delov, zato smo imeli občasne stike s tovarno uporov že dolga leta. Kot primer lahko služita pomoč pri vzdrževanju kremenovih retort za pirolizo in ultrazvočno čiščenje. Vendar je do tesnejšega in urejenega sodelovanja

prišlo šele 1972. leta s prevzemom krajših, ozko usmerjenih preiskav za izpopolnjevanje tehnologije CF uporov. Te naloge so obsegale: preiskave površine keramike, orientacijske poskuse vakuumskega nanašanja uporovnih sledi za potencimetre, spajkanje priključenih žic uporov z ultrazvokom in metalizacijo CF uporov s kemično depozicijo. Iz teh orientacijskih raziskav sta zrasli dve obsežnejši nalogi:

— Metalizacija CF uporov, ki je bila uspešno rešena in takoj prenesena v proizvodnjo koncem 1973. leta; za to tehnično izboljšavo in prijavljeni izum so sodelavci Iskre in IEVT dobili nagrado Kidričevega sklada.

— Projekt tankoplastni MF upori. IEVT in ISKRA sta se marca 1973 s skupno vlogo „Tankoplastni pasivni elementi za elektroniko“ začela pogovarjati za kredit iz novo ustanovljenega sklada za domače inovacije pri LB. Odobritev kredita Iskri decembra 1973 je bila osnova za začetek dela na dolgoročni nalogi. Za ureditev medsebojnih strokovnih in finančnih odnosov sta IEVT in ISKRA, tovarna uporov 7. junija 1974 sklenili pogodbo o dolgoročnem sodelovanju. V tem okviru se vsako leto določajo neposredne naloge in obveze. Prvotno predvidena zadolžitev IEVT-ja je bila predvsem razvoj postopkov za nanašanje uporabnih plasti z vakuumskim naprevanjem, ki pa se je zaradi zahtevnosti izdelka in nedeljivosti tehnološkega razvoja razširila še na kontaktiranje, lotanje priključkov, inkapsulacijo in nanašanje nizkovoltnih plasti s kemično depozicijo kovinskih filmov iz raztopin. Sedaj se v Šentjemeju že finalizirajo pilotske serije MF uporov na avtomatskih progah in testirajo lastnosti uporov. Za ključek razvoja in prenos industrijske naprave za naprevanje v tovarno je predviden za konec letošnjega leta. RSS že tretje leto finansira s 50 % udeležbo ta razvoj.

Čeprav se pri tem delu srečujemo z različnimi materialnimi in personalnimi težavami, ki povzročajo nezaželeno časovno zakasnitve, sloni to sodelovanje zagotovo na zelo zdravih principih: Za transfer inovacije je nujno potrebno, da skupina iz tovarne, ki tehnologijo prevzema, skozi daljše obdobje dela na inštitutu in v tem času tudi aktivno sodeluje pri izpopolnjevanju tehnoloških postopkov.

E. Kansky
S. Jerič

Proizvodnja v juniju 1976

	Izpolnitev v 000 din			odnos m. r. do mes. pl.	odnos r. I — VI : let. pl.	odnos r. I — VI : pl. I — VI	odnos r. I — VI/76 : r. I — VI/75
	I — VI/75	I — VI/76	mesečne r.				
TELEKOMUNIKACIJE	870.971	1.138.543	216.870	94.8	52.8	92.6	130.7
ELEMENTI	308.940	287.773	49.198	79.6	41.0	78.9	93.2
ŠIROKA POTROŠNJA	328.004	427.352	72.533	70.0	48.2	72.1	130.3
AVTOMATIKA	370.926	364.339	83.745	95.8	38.0	76.5	98.2
AVTOELEKTRIKA	195.295	228.310	41.750	87.0	36.5	82.2	116.9
EMO	193.547	167.614	26.824	79.6	39.1	80.4	86.6
SKUPAJ	2.267.683	2.613.931	490.920	87.1	45.4	83.0	115.3
Iskra—Commerce Servis	39.175	45.136	9.924	127.4	47.5	100.2	115.2
Inštitut za produkt. dela in metrologijo	8.145	10.632	2.288	119.8	54.5	95.7	130.5
SKUPAJ ISKRA	2.315.003	2.669.699	503.132	87.8	45.4	83.3	115.3

Premalo zavzetosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Franc Levovnik, vodja razvojnega oddelka TOZD Števec, je poudaril potrebo po dejanskem odločanju TOZD o svojih sredstvih in njihovem razporejanju, o poslovnosti DO. Zavzel se je za opredelitev minulega dela posameznih obratov tudi v primeru skupnih investicij. Dotaknil se je tudi vprašanja, ali je smotno povečevati število TOZD in s tem stroške administracije, ko postaja ekonomska konkurenčnost izdelkov DO na svetovnem trgu vprašljiva.

V OSPREDJU JE ČLOVEK

Besedo je zatem povzel Ivo Klemenčič, ki je poudaril, da je osnovni cilj našega dela seveda ekonomski učinek. Vendar pa moramo hkrati paziti, da je človek tisti, ki je v ospredju. Samoupravljalca mora dejansko sodočeti. Glede na ustvarjeno realizacijo morajo biti vse vanjo vključene strukture udeležene tudi dohodkovno. Interna banka v DO mora zagotoviti evidentirani dohodek TOZD, ne pa biti nekakšno odtujeno telo. Samoupravno preoblikovanje nakazuje številne nove perspektive ter vključevanje v širše družbene sfere – oblikovanje SIS. V razpravi je bilo gostom predloženih še nekaj drugih problemov DO, med drugim potek usklajevanja samoupravnih splošnih aktov ter planiranja, kjer predvsem na ravni TOZD prihaja do občasnih neskladij in različnih gledanj.

Ludvik Kežar je nato opozoril navzoče, da je Iskra ena izmed šestih DO na Gorenjskem, oz. 119 v republiki Sloveniji, v katerih CK ZKS še posebej resno in budno spremlja potek razprave o zakonu o združenem delu, kakor tudi samoupravno organiziranost na splošno. Po sprejetju nove ustave je bilo v tem smislu narejenega še premalo.

„Samoupravljanja ne smemo razumeti kot paralelo gospodarstvu, saj je to celovit družbeni sistem,“ je med drugim poudaril Ludvik Kežar. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij pri tem ne morejo dati nekih receptov, morajo pa sodelovati pri razčiščevanju pojmov. Akcijo strokovnih služb, DPO in samoupravljalcev je treba uskladiti. Opaziti je, da so bile strokovne službe pri samoupravnih preobrazbi premalo zavzete, sedanja politična akcija pa bo trajnejše narave. Ustava in zakon o združenem delu izhajata iz popolnoma jasnih izhodišč – stare odnose je treba preobraziti in razvijati nove ter vsebinsko preobrazbo graditi iz TOZD.

ZAKON OBRAVNAVATI VSEBINSKO

Vprašanje malih, ali velikih TOZD ne obstaja, pač pa odnosi v njih. Zakon moramo obravnavati vsebinsko, ne po členih. Preseči moramo klasične oblike podjetij in skupnih služb. Odločanje moramo približati delavcem, odgovornost za pravočasno in ustrezno akcijo v tem smislu pa zadeva vse. K temu je Ivo Klemenčič dodal, da so ugotovitve, posredovane

na omenjenem sestanku, več ali manj stališča poslovodne strukture, da pa manjkajo stališča delavcev iz TOZD. Zakaj ni slišati teh? Način dela pri uresničevanju določil zakona o združenem delu mora zagotoviti sodelovanje delavcev pri ocenjevanju teh predlogov iz analiz in samoupravnega sporazuma! Poslovodna struktura mora jasno opredeliti cilje razvoja in opredeliti tiste probleme, ki otežujejo poslovanje in odnose med TOZD ter poiskati najustrežnejše rešitve. Urediti je treba notranje odnose. Skratka, bodoče delo je treba organizirati v tej smeri in v taki obliki, da bodo proizvodni učinki najbolj ekonomični in, da bo hkrati vsak delavec čimbolje odločal o ustvarjenem dohodku. Za to pa so potrebni poleg informiranosti delavcev predvsem čisti računi. TOZD morajo biti vsestransko zadovoljivo in sprejemljivo organizirane. Vse to pa bomo dosegli le z dovolj visoko kulturo medsebojnega sporazumevanja!

Viktorija Budkovič-Rayyes

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE

Za varno delo

Skrb za varstvo pri delu je dober pokazatelj zrelosti tehničnega kadra in varnostne kulture vseh zaposlenih. Podatki kažejo, da je Industrija široke potrošnje v primeri z ostalo slovensko elektroindustrijo neke na sredini. Tako kažejo številke o nezgodah pri delu in teža nesreč. Tone Rovtar, varnostni inženir, ki mi je dal te podatke pravi, da bi bilo seveda na tem področju lahko še mnogo narediti, manjka pa denarja za zahtevnejše investicije na tem področju.

Tako bi radi še izboljšali preventivo. Zračenje na primer je sicer povsod urejeno, vendar pri tem notranji transport predstavlja resen problem. Zaradi pogostih voženj viličarjev je mnogo vrat odprtih, kar povzroča prepih in delavci zaposleni ob transportni poti sedijo po vse dopoldne na vetru. Ponekod so to že uredili z zračnimi zavesami, povsod pa to ni mogoče. Tovariš Rovtar meni, da bi bilo v bližnji bodočnosti treba misliti na klimatske naprave. Saj bi bilo to v veliko pomoč delavcem in koristno za izdelke.

Tone Rovtar, varnostni inženir skrbi za varno delo v Široki potrošnji.

nalnimi težavami projektantov, ki že pri načrtovanju strojev, naprav in zgradb ne upoštevajo sodobnih norm varnosti. Poznejše zavarovanje in zagotavljanje varnosti pa je navadno zelo drago in zahteva mnogo tehničnega in teoretičnega dela.

Povsod so še vedno največji problem za težje nesreče stiskalnice. Več manjših nesreč pa je pri obdelavi in transportu pločevine. Tu pride večkrat do ran zaradi urezov in vbodov. Žal pa se v Široki potrošnji temu ni mogoče izogniti, saj imajo zlasti proizvajalci gospodinjskih aparatov mnogo opravil s pločevino v različnih fazah.

Posebej pa skrbijo za delavce na težjih delovnih mestih in na delu, kjer je povečana nevarnost za poškodbe. Ti delavci gredo redno vsako leto na temeljit zdravniški pregled. Poleg tega pa dobivajo vsak dan po potrebi mleko, čaj, kislo vodo ali črno kavo za žej – kar je na takem delu bolj potrebno in koristno za zdravje. Vsak delavec pa ima za težje in nevarnejše delo tudi en dan do tri dni dopusta.

Sicer pa imajo vse tovarne v tej branži svoje varnostne referente. Eden je inženir, trije še študirajo na prvi stopnji šole za varstvo pri delu, v skupnih službah pa bo za to treba še poskrbeti.

KF

Uspešnejše proti raku

Na Gorenjskem zbirajo denar za nakup aparature za odkrivanje raka na dojki

Ob letošnjem 8. marcu so se gorenske delovne žene in dekleta solidarnostno odrekale darilom sindikatov ob svojem prazniku. Sklenile so – kar je podprl tudi Gorenjski medobčinski sindikalni svet – naj delovne organizacije nakažejo omenjeni denar za nakup aparature za odkrivanje raka na dojki. Te dni je prispela na posebni žiro račun odbora za nakup rentgenskega aparata že več kot polovica potrebne vsote. Iskra – Elektromehanika je zbrala v ta namen 305.500,00 N din, kar znese po 30 din na zaposlenega. Celotna vsota znaša 600.000 N din in plačilo carinskih dajatev.

Odbor se je po posvetovanju s strokovnjaki – onkologi odločil za nakup dveh aparatov priznanega zahodnonemškega podjetja Kochsterzel iz Essna. Eden od aparatov bo nameščen na Jesenicah, drugi pa v Kranju. Prvi pregledi bodo predvidoma možni že v marcu prihodnjega leta.

V. B. R.

Industrija za avtomatiko v obdobju 1976-1980

Na sedežu delovne organizacije Iskra-Industrija za avtomatiko je bil 20. t. m. je bil podpisan samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega plana delovne organizacije za obdobje 1976-1980, katerega so predhodno sprejeli delavci na zborih delavnih ljudi v temeljnih organizacijah.

V planu je poleg okvirne programske usmeritve, ki temelji na območju poslovanja in predstavljanja zaokroženo proizvodnjo, razvojno, tehnološko in tržno celoto, podrobneje je opredeljena inovacijska dejavnost kot trajni sestavni del procesa reprodukcije v vseh temeljnih organizacijah Iskra – Avtomatika. Temeljne organizacije združenega dela in delavna skupnost skupnih služb (v nadaljevanju podpisnice) so se sporazumele, da bodo organizirale in financirale inovacijsko dejavnost, skrbela za njeno izvajanje ter realizacijo rezultatov, ki naj bodo plod raziskav in razvoja v okviru delovne organizacije. Industrijska lastnina, ki sovpada v inovacijski krog, je pomemben dejavnik v neprestanem prilagajanju proizvodnje potrebam tržišča. 15,6 % povprečen dvig proizvodnje, kolikor se predvideva za obdobje 1976-1980, je pogojen s srednjeročno orientacijo v okviru družbenega plana SRS in SFRJ. Pri tem pa se ne sme na račun kvantitete zanemariti kvaliteto proizvodov, izdelkov in storitev.

Predvidena rast proizvodnje zahteva investicijska vlaganja, s katerimi bo možno doseči povečanje kapacitet, uvajanje sodobnejše tehnologije in potrebno prestrukturiranje proizvodnje. 0,20 milijarde din, kolikor bodo znašale investicijske naložbe v osnovna sredstva, bo lastni delež 55 %, bančni kredit 30 % in komercialni kredit 15 %. Podpisnice so se sporazumele, da bodo za investicijske naložbe uporabljale skupne kriterije in s tem zagotovile enotno investicijsko politiko za celotno delovno organizacijo. Obenem so se sporazumele, da

bodo 10 % akumulacije združile za skupne investicije na ravni delavne organizacije oziroma za vlaganje v posamezne temeljne organizacije po prednostnem programu investicij, ki bo urejen s posebnim samoupravnim sporazumom.

Posebno mesto v srednjeročnem planu zavzema izvozna orientacija delovne organizacije, ki naj bi s predvideno povečano rastjo 20 % pripomogla k večji finančni neodvisnosti delovne organizacije. Delež izvoza bo v celotni realizaciji v letu 1976 8,5 % narasel v letu 1980 na 10 %. V tem letu bo izvoz usmerjen 48 % na zahod, 41 % na področje SEV in 11 % DVR. Izvorno-uvozna prizadevanja delovne organizacije, ki stremijo k njeni čim večji finančni neodvisnosti, bodo morale podpisnice podkrepiti s povečano porabo domačih surovin in materiala, ki ga uporabljajo v proizvodnem procesu. Obenem bodo vsa prizadevanja usmerila v to, da bo 80 % uvoza krita z izvozom.

Dvig proizvodnje je neposredno vezan z bolj racionalnim zaposlovanjem delavcev. Potrebno bo izdelati natančen pregled potrebnih profilov kadrov in v skladu s srednjeročno programsko proizvodno usmeritvijo v večji meri koristiti obstoječe znanje in razpoložljiv delavni čas. Zato se bo zaposlovanje v okviru organizacije povečalo največ 5 % letno. Izboljšanje kvalifikacijske strukture pa bo mogoče v sodelovanju z izobraževalnimi institucijami in samoupravnimi interesnimi skupnostmi. V ta namen bodo podpisnice odvajale najmanj 1 % sredstev od osnovne obračunanih osebnih dohodkov.

Osebnih dohodki se bodo do 1980. leta ob predvidenem gibanju proizvodnje dvignili za 3,4 %. Merila za delitev osebnih dohodkov bodo enotna za celotno delovno organizacijo in v skladu z načinom delitve po delu in rezultatih dela.

Špela Murovec

Presenečenje v Gospodinjskih aparatih

V Tovarni gospodinjskih aparatov v Škofji Loki so presenečeni nad več kot podvojenimi naročili vgradnih elementov. Tovarne pohištva so se letos začele intenzivno ukvarjati s „celovito kuhinjo“, to je s kuhinjskimi pulti v enem kosu, v katerega je vdelana vgreznjena delovna plošča – ni laiki bi temu rekli gornji del štedilnika. Naročil je toliko, da z razpoložljivimi kapacitetami ne bodo mogli ustreči vsem naročnikom.

Izdelek je pri nas nov, po svetu pa že dalj časa znan. TOZD TGA pa je tudi s pogodbami z domačimi kupci in izvozniki vezana na določen plan. Zato se novemu artiklu ne morejo posvetiti kakor bi želeli. Prav pa bi jim prišlo, da bi proizvodnjo prodali sproti, saj so imeli koncem maja za preko štiri milijarde zalog, ki zelo bremenijo likvidna obratna sredstva. Upajo pa, da se bo stanje zboljšalo po avgustu, ko se jim odpre prodajna sezona in takrat planirajo med avgustom in novembrom znanjšati zaloge na vrednost okrog dveh starih milijard, kar je v mejah normalnega poslovanja.

Sicer pa so imeli v prvih petih mesecih precej težav zlasti z obratnimi sredstvi in pri uvozu repromateriala, zlasti nerjaveče pločevine. Tako je poslovni uspeh do konca maja vse prej

Ljubo Slavković – direktor TOZD TGA.

kakor zadovoljiv. Direktor Ljubo Slavković nam je povedal nekaj številke o letošnjem poslovanju v prvih petih mesecih:

Plan proizvodnje so dosegli 65 %. Izvozili so 65 % v primerjavi s planom izvoza.

Prodali so 44 % od predvidene količine.

Poleg tega so na dosežen finančni efekt vplivali še različni faktorji. Tako

(Nadaljevanje na 3. strani)

MILIJARDA

(Nadaljevanje s 1. strani)

In še eno dejstvo velja zapisati ob tem. Kot je znano, ostane celotna vsota, ki presega odmerjeno vsoto za posamezno občino, v tej občini, in bodo s tem denarjem posodobili in rekonstruirali ceste na območju teh občin, kar bo vsekakor prispevalo, da s tem cestnim posojilom, ne le ne bomo uresničili samo vseh, v srednjeročnem planu predvidenih cestnih del, temveč še mnogo več. Občani Slovenije se namreč zavedajo, da bodo le solidarno in z vpisom posojila za ceste v naslednjih nekaj letih spremenili in zboljšali naše cestno omrežje, ki je spričo razvoja motorizacije in cestnega prometa že grozilo in še grozi, da bo postalo ovira, namesto pospeševalec splošnega razvoja.

Mnogi še niso vpisali posojila, vendar, o tem smo prepričani, ga zagotovo še bodo. Za to je najboljši dokaz že sama milijarda, ki pomeni lepo prekoračitev razpisane vsote posojila za ceste. In končno, rok za vpisovanje posojila še zdavnaj ni iztekel.

Mara Ovsenik

MOŽNOSTI ZA LETOVANJE

Prosta mesta za letovanje

TRENTA v času od 28. 8. do 4. 9.

DUGI OTOK

21. 8. do 31. 8.
24. 8. do 3. 9.
28. 8. do 7. 9.
31. 8. do 10. 9.
3. 9. do 13. 9.

AVTOKAMP RUNKE

14. 8. do 24. 8.
24. 8. do 3. 9.

Analize naj bodo najboljše

S 3. zasedanja delavskega sveta ISKRE — industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Kranj

Na svojem 3. zasedanju je DS Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko 14. julija obravnaval 11 točk dnevnega reda.

Po pregledu sklepov s prejšnjega zasedanja (izvršeni so bili vsi) so razpravljali delegati tudi o poteku in rezultatih zborov delavcev z dne 2. 7. t.l. Ugotovili so, da so v celoti uspeli, da pa je terminski koledar delovnih sobot v l. 1977 še v obravnavi. Vpis posojila za ceste se je v zaključnem obdobju akcije uspešno končal, po obračunu polletnega poslovanja bodo iz poslovnega sklada v ta namen nakazali še 100 mio din. Delegati pa so ostro grajali način pristopa k vpisu posojila v Elektromehaniki. Poudarili so, da je bilo prepričevanje ljudi k vpisu na delovnih mestih neprimerno in da je bila akcija informativno (v 23. št. glasila „Iskra“) ter politično dovolj dobro zastavljena, da bi šlo tudi brez tega. Marsikaj pa je potrebno dopolniti v smislu načina obveščanja delovnih ljudi na zborih delavcev, kar je predvsem odvisno od čimboljše priprave predavateljev ter časa sklica zborov.

Kot naslednji je DS obravnaval predlog samoupravnega sporazuma o osnovah plana DO za srednjeročno obdobje 1976–80. Sprejet je bil s pridržkom, da bodo pismene pripombe, dane na zasedanju, sestavljali upoštevali. Predlog so nato obravnavale še TOZD, njihove pripombe pa je sprejemala planska služba do 20. 7. t.l. Dokončno usklajen sporazum bodo potrdili delavski sveti TOZD. V četrti točki dnevnega reda je pomočnik glavnega direktorja za telekomunikacije Alfonz Medved, dipl. ing., prebral delegatom predlog o ustanovitvi mešanega podjetja v Venezueli za proizvodnjo telefonije, saj Iskra samo s klasično prodajo ni mogla dolgo zdržati na tujih trgih. Tako bo nujno preiti na prodajo inženiringov kot tudi organiziranje proizvodnje v tujih državah. V omenjenem podjetju bi znašal Iskrin delež kapitala 20 %. Zčetni razgovori med obema stranema pogojujejo skrbnejše ekonomske anali-

ze, kar je potrdil tudi DS na svojem zasedanju. Nadalje je odobril sklenitev pogodbe o nakupu licence pri italijanskem podjetju Marconi iz Genove ter sredstva za ta namen.

Govora je bilo tudi o sprejetju terminskega koledarja za l. 1977, katerega dokončna oblika bo določena jeseni letos, na osnovi predlogov in soglasja vseh TOZD.

Glede na predlog delitve stroškov skupnih služb so bili na osnovi izraženih pripomb sprejeti naslednji sklepi: glede na plačilo storitev skupnih služb naj bi se delile TOZD v tri skupine, eden izmed bistvenih kriterijev pri tem pa bodo opravljene naloge. Dohodkovne odnose bo treba bistveno izpopolniti, predvsem na področju proizvodnje telekomunikacij pa se do konca septembra dogovoriti tudi o medsebojni delitvi stroškov v okviru izračunane delitve za to skupino.

V bodoče naj področja sama planirajo stroške po posebni metodologiji in se skupno dogovorijo z vsemi TOZD-i o obsegu poslov, ki jih zanje opravljajo ter na ta način oblikujejo najugodnejše osnove in merila za kritje stroškov skupnih služb. Na podlagi teh naj se spremeni samoupravni sporazum, oziroma sklene poseben samoupravni sporazum o nalogah ter kritju stroškov strokovnih služb.

Delavski svet je zatem potrdil imenovanje mgr. Franca Čuka na delovno mesto svetovaleca glavnega direktorja DO ter najetje premostitvenega kredita pri Skladu skupnih rezerv SRS v Ljubljani. Soglašal je tudi z najetjem sanacijskega kredita za TOZD TEN.

Glede na interni razpis in dokončno razdelitev vsot posojila za individualno gradnjo v l. 1976 je bilo za dislocirane TOZD dodeljenih skupaj 1.380.000 din. za kranjske TOZD pa skupno 4.119.000 din. DS je v nadaljevanju zavrnil predlog področja marketinga glede likovnega videza koledarja za l. 1977 ter sprejel priporočilo Skupščine občine Kranj o ukrepih za omejevanje kajenja.

UPOKOJENCI POZOR!

Aktiv ZB NOB Iskra — Elektromehanika ima še nekaj prostih mest za 10-dnevno letovanje v Pineti — Novigrad od 9. 9. — 19. 9. 1976. Vsi zainteresirani se lahko prijavijo do 18. avgusta 1976 osebno ali po telefonu na št. 28–96, tov. Hočevnar.

Cena celodnevne oskrbe znaša 78,00 din. Izkoristite ugodno prilžnost za lepe jesenske počitnice!

RAZSTAVA PLANINSKE FOTOGRAFIJE

Razstavo organizira Ljubljanski meddruštveni odbor planinskih društev Ljubljana.

Razstava bo potujoča in jo bomo prikazali v Poslovni stavbi ZP Iskra v Ljubljani — Trg revolucije 3 in ostalih planinskih društev.

Prosimo člane planinskega društva ZP Iskra, da svoje fotografije do 18. avgusta 1976 pošljejo tov. Ivanu Razborsku, IC — Služba za raziskavo tržišča, Ljubljana, Topniška 58 (informacije na tel. 314-288).

Pogoji za sodelovanje:

— Na razstavi lahko sodeluje vsak član planinskega društva z dvema fotografijama črno-bele in barvne tehnike, ki zajemajo tematiko planinstva, alpinizma, jamarstva, Gorske reševalne službe, Gorske straže, itd.

— Najmanjši format fotografij je 13 x 18 ali 18 x 24.

Žirija bo izvršila selekcijo slik oz. ocenjevanje ter izbrala 8 slik, ki bodo nagrajene, in to: 5 fotografij črno-bele in 3 fotografije barvne tehnike. Nagrade bodo praktične.

Vsak udeleženec dobi zahvalo v obliki diplome.

Datum otvoritve razstave bomo objavili pozneje.

PRESENEČENJE V GOSPODINJSKIH APARATIH

(Nadaljevanje z 2. strani)

jih je prizadela devalvacija italijanske lire, ker precej izvažajo v Italijo, na drugi strani pa je marka zelo stabilna, iz Nemčije pa uvažajo repromaterial.

Pri gornjih podatkih pa moramo upoštevati, da se procenti in količine nanašajo le na končne izdelke. Naredili so precej več polizdelkov, ki v skladiščih čakajo montaže jeseni, ko se odpre prodajna sezona. Takrat bodo zaposlili še več novih delavcev v montažo in upajo da se bodo do konca leta zelo približali zastavljenemu programu proizvodnje za letošnje leto.

Z novim načinom plačevanja oziroma predpisi o zavarovanju plačil

KF

Idilični park s starinskimi anforami v hvarskem Franjevačkem samostanu, zgrajenem leta 1461.

Nesmisel je že v imenu, kajti Peklenski otoki pred Hvarom so naravnost nebeški, najbolj čudovito prirodno okolje, z zelenjem poraščeno kamenje, ki se s širokimi, ki sončenju vabečimi ploščadmi spušča v kristalno čisto, modrozelenkasto morje. Ko tako ležiš na soncu, v tišini, skoraj čutiš, kako vse puhti in lepoti in si želi sreče in miru. Kaj bi bilo torej ustreznejše za dopust kot tako okolje?

Sicer pa ime otokov, ki so nekoč služili tudi kot karantena za gobavce in sumljive ladijske popotnike, nima ničesar skupnega z namigovanji na pekel; otoki so namreč dobili svoje ime po hrvatskem izrazu paklina, kar pomeni borovo smolo, s kakršno so nekoč mazali lesene trgovske in vojne ladje. Še več: najbolj mikavni zalivček, kamor smo se pogosto hodili kopat, nazvan Pal mižana, je svoje imr davno nekoč staknil prav zato, ker so v takih uvalah nekoč mazali trupe benečanskih ladij; po italijansko se namreč pravi mazati — spalmere. Vsekar pa vsa ta razmišljanja lahko pridejo šele pozneje, ko že gledaš nazaj, medtem ko se v trenutku doživljanja raje podzavestno prepustiš naravi sami, in se, čeprav brez neposrednega razloga, predaš povsem daljnim sanjam in hrepenenjem.

Seveda pa je na Hvar treba povsem realno priti: gneče na trajektih — in še posebej revež si, če imaš s seboj avto — te skoraj stisnejo v trenutku, ko stopaš v prostost. Škoda, da ni več rednih ladijskih zvez med Hvarom in celino, oziroma širšim turističnim zaledjem, kajti ljudem se danes ne neho mudi in nekateri celo v dopustu dobijo živčni zlom, kadar so prometne zveze slabe.

„Hvar, otok morja, sonca in škrzatov, otok mete, kadulje in vina, otok rožmarina in tihih zalivov“, so skoraj zapeli v turističnem propagandnem katalogu, ter dodali, da je „Hvar vselej privlačen: pojoč in razigran poleti, tih, sončen pozimi. Zaradi izrazite mediteranske klime in svoje bujne vegetacije v vseh letnih časih so Hvar že zgodaj krstili za jugoslovansko Madeiro. Gotovo: španska Madeira je postala v svetu že pojem, v turizmu in zdravstvu, simbol večne pomladi, v kateri se tudi bolniki, živčni ali astmatični, dobro počutijo. Tuda že dolgo desetletje slovi po istih kvalitetah tudi naš Hvar; da, v marsikaterem pogledu špansko Madeiro celo prekaša; zakaj torej ne bi enako ocenjevali Madeire in Hvara, in če že ne razlašamo, da je danes Madeira samo še odblesek Hvara, potem vsaj ne dopustimo, da nas vselej le primerjajo kot dvojnika nečemu velikemu v svetu. Sicer pa pridite na Hvar tudi vi, in občutili boste željo, da se še vrnete! Palme, agave, borovci in pinije, lovor in oleandri so nas gosto-

Polžek

Gozdni zajček je pogosto zahajal na osamljeno njivo, ki je bila videti kot ogromen pladenj zajčjih dobrot. Tam se je spoznal z malim polžkom, ki je bil napram zajčku videti pravi nebogljencek. Tega se je dolgouhec dobro zavedal in če je le mogel, dražil polžka. Nekega dne se je pritepel kužek iz bližnje vasi. Tega obiskovalca se je zajček najbolj bal.

„Beživa!“ je zacvilil polžku. Takoj nato je videl, kako je ta smuknil v hišico. Zajček je kar zazijal od začudenja, za malo, da ni pozabil zbežati.

Ko je nevarnost minila, se je zajček vmil in se dolgo pogovarjal s polžkom. Na popoldanskem sprehodu z mamico je bil polžek nerazpoložen. Bil je molčeč in zamišljen. Obšla sta že skoraj polovico velike solate, ko se mu je končno razvezalo: „Mamica, zakaj pa imamo polžki tako majhne hišice?“ Mamica se je začudila: „Čudno vprašanje, kako to, da ti je hišica naenkrat premajhna?“

„Veš,“ je zopet izdaval polžek, „Uhljež, tisti dolgouhec, ki hodi na zelje, bo imel pa veliko hišico, za dvajset mojih.“

Mamica se je zasmejala in sedaj ji je bilo jasno čemu sinčkova nezgovornost. Skušala mu je dopovedati, da to ni mogoče, on pa je verjel le zažku.

Ni bilo dolgo tega, ko je priskakljaj nabriti Uhljež. Pritrkljal je veliko prazno konzervno škatlo.

„Hej, mali rogatec!“ je pozdravil. „Poglej, to je hišica!“ in se trudil dati pločevinko na pleče. Prizadeval si je na vse pretege, pa mu ni uspelo.

Medtem je smola prinesla psčka potepinčka. Zagledal je zajčka in — o groza — zajček njega. Dolgouhi nagajivec je v vsej svoji zajčji paniki obračal škatlo, da bi vlezl vanjo, kot dela to polžek, ko je v nevarnosti.

Kobacal se je, valjal z njo vred zdaj sem, zdaj tja, da je ropot škatle udarjal kot plat zvona.

Ves upehan je polžkov tekmeč moral pustiti svoj poizkus in prepustiti reševanje svojim hitrim nogam.

Polžek in mamica takšne zabave do sedaj še nista imela. Naš polžek pa je odsihmal zadovoljen s svojo hišico.

Jelka Vuk—Novaković

Vtisi z letovanja na Hvaru

ljubno pozdravljali ob prihodu in odhodu.

Zapisala sem se tudi nekaj stvarnih podatkov: Hvar je po velikosti (300 kv. km) četrti jadranski otok, a po Cresu s svojo potegnjenostjo (68 km) najdaljši otok pri nas. Prebivalstvo se ukvarja z vinogradništvom in živinorejo — znana je hvarska jagnjatina, zelo veliko pa gojijo tudi oljke, smokve in aromatične rastline, zlasti še meto, iz katere izdelujejo znano dišeče olje lavendl. Kot gosti kobuljasti šopki rastejo kršeče trave s temno modrikastimi cvetki in privabljajo čebele, pa tudi fantazijo vseh, ki si pod dišečim lavendlom predstavljajo diskretno eksotičen parfem. Imeli smo sicer precej težav pri naročanju mesa, toda res je, kar trdi ekonomska propaganda za Hvar, namreč, da je to eden izmed otokov, kjer ima ribolov še vedno precejšen pomen. Toda, kot so pripovedovali domačini, se ima Hvar za napredek zahvaliti predvsem svojemu ladjedelništvu in ladjarstvu, čeravno je bilo oboje le v skromnih zasnovah.

Sorazmerna skromnost in neka odmerjenost sta sploh značilna za Hvar kot celoto in za mesto Hvar še posebej. V Hvaru se res ponašajo s prostornim mestnim trgom, toda sicer je vsa arhitektura s trdnjavo vred veliko manj monumentalna, kot je to, recimo, v Dubrovniku. Kljub temu sem morala občudovati vso estetsko skladnost hvarskih palač, zvonikov in vodnjakov, zeleni bršljan in sinje nebo poganjata iz lepih, svetlih kamenitih reber nedokončanega gotskega dvorca Hektorovičev iz 15. stoletja. Elegantno se vzpenja renesančni zvonik kate-

uredili prvo komunalno gledališče v Evropi. Sploh na teh otokih cvete obilo kulture in kot jo domačini, žal, marsikdaj kar preveč ciceronsko povečujejo, tako je še bolj, žal, mi, ki se prištevamo k že bolj razvitim in razumskim srednjeevropskim središčem, niti v obrisih še ne poznamo.

Toda kdo bi se sredi sončne pripeke trpil z zgodovino! Sicer pa ta poteka kar mimogrede sama: „No, to trdnjavo je v času francoske okupacije dal zgraditi guverner ilirskih pokrajin maršal Mamont, ki je stoloval v Ljubljani...“ Ali pa: „Da, temu hotelu je ime Pharos, kot se je nekoč imenovalo mesto v času starogrške kolonije. Očitno so Grki z Egejskega otoka Parosa dali svojemu novemu naselju na sedanjem otoku Hvaru že v IV. stoletju pred našim štetjem ime po svoji nekdanji domačiji.“ In namesto pravih, prastarih, s školjkami in fosilijami poraslih amfor z dna morja, so začeli izdelovati podobne vrče v serijah za turistične spominke.

Z zgodovino se je ponašal tudi podjetni lastnik penziona Mala Milna Mirko Čačija, ki je izdal celo prospekt, v katerem je tiskano letnico, češ, da gre za vhod v stari dvorec iz 19. stoletja, vestno popravil v 17. stoletje. Sploh je znal izkoristiti vse razvaline, da je spravil v promet svojo restavracijo s specialitetami na žaru „Tri fumara“. Vsekakor smo tu jedli najboljše lignje na Jadranu, pa tudi vse druge ribe so bile prav sveže in okusne. Ta prelepi zalivček z nenavadno čisto vodo in mehkim peskom na obrežju, kar izpričuje že ime Milna, to je

Nočni pogled na Hvar.

drale. Dragocene oljne podobe visijo v hladu in tišini te cerkve in v galeriji frančiškanskega samostana; ne da bi, seveda, pozabljali na dragocene starine, ki jih hranijo v stolpih, trdnjavah in starih razpadajočih palačah tudi v ostalih mestecih na Hvaru — Jelsi Vrboški in Starem gradu. V Vrboški še posebej živi spomin na njihovega meščanskega upornika proti plemičem Matula Ivančica iz 16. stoletja; v Starem gradu pa ti najprej pokažejo rokopise njihovih pesnikov Petra Hektoroviča in Hanibala Lucića, ki sta pisala že literaturo, ko smo mi Slovenci od Trubarja dobili šele Katekizem in Abecedarij. Podobno te v Hvaru popeljejo v takoiimenovani Arsenal, kjer so že leta 1612

mehka moka, leži od samega mesta Hvara skoraj 7 km daleč, a gostilničar je tudi tu šel na zmanjševanje števil: 4 km! Vsekar pa je bilo do tja veliko prijetneje v čolnu po morju. Belkasto zelene stoletne agave s trdimi, mesnatimi listi in rumenkastimi cvetovi so družno z borovci in grmičevjem slikovito dopolnjevale skalnato obrežje.

Velika agava je na trdnjavi v Hvaru metala senco na starinski železen top iz davne preteklosti. Nekatere nekdanje vojaške utrdbe na hribu so spremenili v observatorij in meteorološko opazovalnico. Ko bi se le vsi topovi in vse vojaške trdnjave lahko v miru preusmerile v druge namene!

Na široki promenadi pod košatimi palmami na pomolu je mrgolelo ljudi, domačinov in tujcev vseh narodnosti. Vsi si tako želijo miru, pa ga le nikoli ni. Še na dopust nosimo nemir s seboj. Le Peklenski otoki so ležali kar naprej povsem mirni, kot da bi bili s težo svojega belega, krševitega, kamnatega podnožja priklenjeni na modro gladino morja, na kateri so plavali kot veliki, s potlačeni zelenimi klobuki pokriti lokvanji.

ZAHVALA

Ob izgubi najine drage mame

ANTONIJE JELENC

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TEA in ATC za podarjeno cvetje, izraze sožalja in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti

sin Lojze Jelenc in hčerka Francka Grlj

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti naše drage žene in mame

PEPCE KLINKON

se iskreno zahvaljujem njenim sodelavcem iz AVTOELEKTRIKA — TOZD „AET“ TOLMIN za darovani venec, denarno pomoč in številno spremstvo na zadnji poti

mož Jožef, hči Pepca ter sinova Ivan in Stojan

Poletna smuka pri Češki koči je bila zares prijetno doživetje sredi vročega poletja.

Planinci in smučarji Elektromehanike na snegu

V organizaciji Planinske sekcije in komisije za šport in rekreacijo je bilo v soboto, 10. julija na Ledinah na Jezerskem II. letno prvenstvo Elektromehanike v smučanju, združeno s pohodnom na Češko kočo. Sobotno jutro ni kazalo kaj prida, saj so nebo čez in čez pokrivali oblaki. Bali smo se že, da se bo ponovilo lansko leto, ko smo morali zaradi obilne moče odpovedati tekmovanje. Čim bliže pa smo bili Jezerskemu, tem boljše volje smo postajali, saj je vreme kazalo na najlepše. Predvidoma naj bi šli smučarji na Ledine, udeleženci pohoda pa do Češke koče. Na Dušanov predlog, da bi se smučarji bolje počutili ob navijačih, je večina prepustila prtljago tovorni žičnici in spremenila prvotni načrt izleta. Po zmerni enoinpolumi hoji smo se povzpeli do gradbišča nove planinske koče na Ledinah, ki jo gradi PD Kranj. Tu je tudi zgornja postaja tovarne žičnice, ki nam je prihranila marsikatero kapljo znoja.

Sicer hoja ni bila posebno naporna, le del potu skozi Žrelo je nekoliko zahtevnejši, toda ne toliko, da je ne bi ob pomoči zmogla petletna Klemen in Manica. Še kratek skok preko obronka in pred našimi presenečenimi obrazi se je sredi poletne soparice prikazalo čudovito smučišče, primerno za vse kategorije ljubiteljev bele opojnosti. Tja daleč z zatrep med stene Rink in menda še naprej v desno, kar pa je bilo očem skrito, se razteza bela preproga, vse premalo znana in izkoriščena. V bližnji prihodnosti – planinska koča bo menda zgrajena že letos, mimo pa pelje tudi nova transverzalna pot „Kranjski vrhovi“ – se temu prelepemu delu vsekakor obeta več živahnosti.

Okrog 80 ljubiteljev narave nas je občudovalo te prelesti, od tega pa se nas je 40 tudi preizkusilo v smučarskih veščinah. Večina nas je srečno prevozila lepo tekočo progo, le nekaj jih je peljalo mimo vrat ali pa so mo-

rali uporabiti „tekstil bremze“. Na žalost pa je imela Nika iz Ljubljane veliko smolo, tako, da so ji morali pomagati prisotni gorski reševalci. Kapljo pelina na to našo veselost pa je pregnala sama z nje značilnim nastopom. Najbolj navdušeni smo še nekajkrat rinili z dilcami pod stene in uživali v hitrosti in smučarskih figurah, nato pa smo se po drugi, to je lovski poti odpravili v dolino. Ob idiličnem Planšarskem jezeru so nas že čakale dobrote, ki so jih na žaru pripravili vsem znani mojstri – amaterji, pa še vse kar sodi zraven. Medtem je Andrej izračunal rezultate, po pozdravnem nagovoru predsednika PD Kranj tov. Ekarja je referent za rekreacijo tov. Kožar ob pomoči neutrudnega organizatorja Nika razdelil najboljšim diplome. Veselo vzdusje na pikniku je popestrila še harmonika in čas nam je vse prehitro minil. Pred slovesom smo vsi zatrdili: drugo leto spet na Ledine!

In še rezultati smučarskega tekmovanja:

Otroci:

1. Uroš Jenko (0.57,0)
2. Uroš Jaklič (0.90,5)

Ženske:

1. Breda Juvančič (0.51,0)
2. Jana Šparovec (0.74,0)

Moški nad 35 let

1. Brane Jaklič (0.52,0)
2. Jule Juvančič (0.55,0)
3. Milan Čelik (0.56,5)
4. Vinko Šarabon (0.57,0)
5. Jože Pintar (0.61,0)
6. Avgust Smole (0.68,0)
7. Franc Bajželj (0.72,0)

Moški do 35 let

1. Zdenko Pavec (0.47,0)
2. Milan Nadišar (48,0)
3. Silvo Logonder (0.49,0)
- 4.–5. Ivan Parte (0.50,0)
- Drago Terlikar
- 6.–7. Slavko Udovč (0.52,0)
- Ivan Marjek
8. Janez Miklavčič (0.53,1)
9. Ludvik Bešter (0.53,5)
- 10.–11. Ljubo Meglič (0.54,0)
- Franc Strniša
12. Davorin Jug (0.54,5)
13. Drago Janša (0.57,5)
14. Janez Rekelj (0.58,5)
15. Franc Peternej (0.60,0)
- 16.–17. Dušan Hafner (0.63,0)
- Slavko Vidic
18. Bojan Kržišnik (0.65,0)
19. Hinko Košir (0.66,0)
20. Bogo Šinkovec (0.82,0)

Eni na morje, mi pa v hribe

Dva čudovita dneva v Julijcih in šest novih žigov v transverzalni knjizici – Erjavčeva koča, Tičarjev dom, Mala Mojstrovka, Jalovec, zavetišče pod Špičko, dom pri izviru Soče.

Nekatere, že prekaljene hribovce sem slišal, da tako prijetnega izleta že dolgo ni bilo. Verjetno imajo kar prav. Severna stena Mojstrovke in Jalovec ter drugi lepi kraji v okolici Vršiča, ki smo jih obredli v soboto in nedeljo, 17. in 18. julija, so resnično prečudoviti.

Kljub „svarilom“, da sobotna in nedeljska tura nista primerni za planince z vrtočlavo, se nas je v Tičarjevem domu na Vršiču zbralo skoraj trideset nevtrogavih Iskrinih ljubiteljev gora. In ko sem že pri Tičarjevem domu, bi rad takoj na začetku spregovoril nekaj besed o prijaznosti in prizadevnosti osebja v tem domu. Škoda, ker ti ljudje verjetno ne bero teh vrstic, s katerimi bi se jim radi udeleženci izleta Planinskega društva Iskre vsaj delno oddolžili. Tisti, ki poznajo razmere v slovenskih planinskih domovih, bodo z menoj gotovo soglašali in mi potrdili, četudi ni čisto hribovski, saj stoji ob prometnici čez Vršič in ga obiskujejo mnogi motorizirani turisti.

Severna stena Mojstrovke ne slovi zaman. Takoj naj povem, da ni nikomur od nas delala večjih preglavic, čeprav je Zvone nekaj čaral s svojo vrvo, kdaj pa kdaj pa je priskočil na pomoč tudi vodja izleta Vili Tekavec. Toda šlo je, čeprav stena ni od muh, res pa je tudi to, da je pot po njej, če jo smem tako imenovati, dobro varovana.

Severna stena Male Mojstrovke (2332 m) je po svojih lepotah živo nasprotje južnemu pobočju tega dvatisočaka, po katerem smo se topili v dolino. Res pa je južno pobočje mnogo manj nevarno, sploh pa je pozimi cilj številnim ljubiteljem turnega smučanja.

To, da sem jaz dosti boljši vodnik kot Vili je enkrat ena. Poglejte: v nedeljo nas je Vili zbudil že sredi noči, točneje 240 minut čez-polnoč, medtem ko sem jaz pred mesecem dni

v koči pri sedmerih triglavskih jezerih pustil moje ovčke spati do sedmih. Kje je tu pravica?

Pa je imel Vili kar prav. Že ob osmih, ko smo bili že skoraj štiri ure na poti, nas je sonce v skalah pod Jalovcem tako neusmiljeno žgalo, da sem kdaj pa kdaj pomislil, da smo namenjeni na roštilj in ne na goro.

Žgalo nas je in žgalo. Verjetno me je na vrh vlekle le prijateljeva vzpodbudna šala, ko me je vneto prepričeval, da so na vrhu Jalovca odprli bife, v katerem točijo mrzlo pivo ter da je blizu tudi bazen z morsko vodo. Obe pridobitvi so menda „zaprti“, ker baje ob nedeljah „ne obratujejo“. Kopali pa smo se kljub temu, in to v lastnem znoju.

Ja, z Jalovcem pa je nekoliko drugače kot z Mojstrovko. Nekaj udeležencev se je „že za zajtrk“ odločilo za varnejšo pot do zavetišča pod Špičko, dva sta se premislila ob vznožju stene, dva pa je izdala kondicija tik pod vrhom. Prav ti udeleženci, ki niso prišli na vrh Jalovca, so drugim, pa tudi sebi omogočili varen in lep izlet. Zakaj bi rinili v nekaj, za kar trenutno še niso pripravljeni? Preudarnost in skromnost sta lepi čednosti.

Na vrhu Jalovca nam je vreme nekoliko zagodlo, saj so se začeli poditi meglice in oblaki, kljub temu pa se nam je kdaj pa kdaj le odprl čudovit razgled na Trento in velik del Julijcev. Ni čudno, da Jalovec nekateri razglašajo za najlepši vrh Julijskih Alp, upam pa trditi, da Lepo špičje ne zaostaja za njim.

Kratek obed in obvezen krst tistih, ki so bili prvič na vrhu, nato pa sestop proti zavetišču pod Špičko. To zavetišče, ki stoji na višini 2.050 m, je med mnogimi hribovci zelo priljubljeno – morda zato, ker ga obdajajo številni čudoviti vrhovi ali pa zato, ker je dejansko rezervirano samo za hribovsko družino.

Zadnji cilj dvodnevne izleta je bil izvir Soče, po ogledu in kratkem počitku pa so se z avtobusom preko Vršiča odpravili domov. Bilo je resnično zelo lepo.

L. D.

Nova planinska transverzala

-lik

Toliko nas je prisopihalo na Jalovec.

organizacija lahko izplača, potem lahko ali ničesar ne izplača ali izplača vse ali pa le del. Motiv za neizplačilo ali delno plačilo bo iskati pač v finančnih možnostih.

KRŠITEV DELOVNIH DOLŽNOSTI

Delavec je huje kršil delovne obveznosti. Zasljal ga je pravnik, ki ni član komisije za ugotavljanje kršitev del. dolžnosti. Pri zaslišanju je priznal, da je bil na delovnem mestu pijan, da je povzročil škodo, da je pripravljen vso škodo poravnati kakor tudi plačati drugega delavca, ki ga je prišel zamenjati itd. Komisija ga ni poklicala na njegovo primeru. Delavski svet ga je poklical in ob njegovi navzočnosti razpravljal o predlogu komisije ter ga izključil. Tudi na ponovno presojo odločbe ga je delavski svet poklical, vendar je potrdil svojo prvo odločbo.

Okrožno sodišče v Šibeniku je zavrnilo tožbo delavca, da bi bila odločba delovne organizacije nezakonita. Čeprav ga ni povabila komisija, pa ga je povabil delavski svet na dvojno sej in bi lahko bil tamkaj podal svojo obrambo. Sicer pa je njegova kršitev jasna in nedvomna ter priznana in bi obramba bila le formalna in zavlačevalnega značaja (sodba okrožnega sodišča v Šibeniku Gž 2/76 z dne 22. 5. 1976).

Čafl

Čas dopustov je. Veliko nas je, ki ga delno ali v celoti aktivno preživimo v gorah. Zato naj bo ta prispevek namenjen vam, ki pred odhodom na morje ali po vrnitvi, vam ki dopust v celoti izkoristite – preživite v gorskem svetu in vam, ki gor zaidete le ob sobotah.

Nova planinska transverzala „KRANJSKI VRHOVI“, pravzaprav ni klasična, kar pove naravno že sam naslov. Zajema 20 vrhov in 5 kontrolnih izhodiščnih točk ljubljanskih planinskih koč. Skupaj torej 25 kontrolnih točk. Od KRVAČA, ki je ves v zelenju in se nanj lahko zapeljemo kar z žičnico, prek skalnatih in prepadnih GRINTAVCEV, STEGOVNICA, STORŽIČA do nezahtevnega TOLSTEGA VRHA moramo prepešati pa smo že dobitnik lepe značke.

In kar je pomembnejše spoznamo nov svet, vrhove, ki doslej niso imeli urejenega pristopa, ki so na meji sosedne Avstrije, se pri tem naučimo svežega zraka, lepote narave, se dodobra namučimo, okrepimo svojo telesno in duševno kulturno raven. Pot se lahko prehodi v približno sedmih dneh, odvisno od časa, ki ga za to namenimo in telesne ter duševne pripravljenosti. Ta čas seveda ni omejen, lahko se jo opravi v več etapah in letih. Razume se tudi, ni obvezno v Kranjskem PD nabaviti dnevnika, ker se jo lahko prehodi tudi brez njega vso ali le delno. Dnevnik (stane 50 din) pa služi še kot vodnik, saj v skopih stav-

kih opisuje vse pristope, tudi tiste, ki niso opisani v nobenem drugem vodniku, ki so torej novi. Poleg tega je v njem nekaj zelo lepih stavkov o ponašanju v gorah in obmejni planinski etiki ter jasno izkaz in dokaz prehojene poti.

Sam sem, večji del poti oz. vrhov že prehodil. Za ta prispevek sem se odločil zato ker sem se namučil in doživel veliko več kot se da zapisati. Predvsem pa zato, da opozorim vas, ki se boste podajali na te vrhove. Namreč, na KOROSKO RINKO, je direktno iz LEDIN, na novo markirana, lepa, sila izpostavljena pot, ki pa še ni zavarovana. Zato je prehod primeren le za alpiniste, kar pa ni označeno na vstopu in ne na sestopu na sami poti. Zatorej nikar po tej, sicer najkrajši smeri! Ampak le v smeri TUSKEGA ŽLEBA, do koder so izhodišča ali OKRESEL ali ČEŠKA KOČA – LEDINE ali COJZOVA KOČA ali KAMNIŠKA KOČA. Za direktno bo nekoliko še treba potpeti, da jo bodo zavarovali in šele potem bo vamo podati se po njenih previsnih strmih. Pa še to. Nikar se ne jezite na alpiniste, na društvo, če vam poti na ta ali drugi vrh ne bodo najbolj pogodu. Samo pomisli, koliko truda je že bilo vloženega v precejšen del na novo speljanih, nadelanih in obnovljenih poteh te nove trasverzale, skrinjice so skoraj, vse na novo zabetonirane na vrhovih, pa formalnosti administrativnega značaja itn, jasno vse v prostem času. Potrebno bo pač še nekaj časa, da bo vse tako urejeno kot je treba.

Na kraju še sestavki iz dnevnika: „začni z lažjimi vrhovi, dostopnimi zgodaj spomladi. Naučij se tam lepote gozdov in zelenih trat. Z nabranimi močmi se usmeri med GRINTOVCE od RINK do KOČNE, kjer boš užival v divji lepoti prepadnih sten, razklanih grebenov in večnih snegov. In ko boš na zadnjem dvatisočaku odtisnil zadnji žig osrečujejo občutek, da si prehodil in spoznal nove lepote naše domovine, . . . spoznal boš tudi, mogoče ne prvič, da so gore prijateljice . . .“

Pridružujem se avtorju, vam dragi bralec – ljubitelj narave pa srečno pot in sproščeno vmiten na delo.

Peter

IZ PRAVNIŠKE PRAKSE

JUBILEJNE NAGRADE

V nekaterih samoupravnih sporazumih je določeno, da se delavcem ob določenih jubilejih izplača določena nagrada, v drugih je določeno, da se jim lahko izplača taka nagrada.

Če v besedilu ni vstavljena beseda „lahko“, je izplačilo obvezno za vse primere, n.pr. za 10-letnico, 20-letnico, 30-letnico, ob odhodu v pokoj, ob smrti delavca ali družinskega člana (pomoč)itd.

V takem primeru ima delavec pravico do takega prejemka, organiza-

cija združenega dela pa dolžnost, da delavcu tak znesek dejansko tudi izplača. Pri tem niti ni važno, ali so sredstva za izplačilo na razpolago. Taka izplačila je treba povzeti v letni gospodarski plan – pa tudi, če niso „planirana“, je izplačilo obvezno. Delavec ima pravico zahtevati izplačilo in v primer negativne odločbe se obrniti na sodišče združenega dela. Tako odločba sodišča združenega dela SRS, Sp 94/76 od 9. 4. 1976. Drugače je, če v tekstu zadevnega sporazuma določeno, da mu „lahko“ izplača. V tem primeru je treba seveda tudi določbe, kdo odloča o izplačilu. V takem primeru niti ne bi bilo obvezno izplačati celotno vsoto, kajti če

Hitropotezni šahovski turnir

Šahisti Iskre bodo 28. avgusta t.l. ob 8,30 imeli hitropotezni šahovski turnir v hotelu Maestoso v Lipici. Organizatorji v TOZD Sprejemniki – Sežana bi radi čimbolj številno udeležbo, zato naj se šahisti prijavijo tov. Marjanu Strmadu v TOZD Sprejemniki v Sežani, najkasneje do 24. avgusta.

Po tekmovanju bo ogled dresumege jahanja.